Dosarul nr. 3ra-615/19

Prima instanţă: Judecătoria Chişinău, sediul Centru (jud: N. Mămăligă)
Instanţa de apel: Curtea de Apel Chişinău (jud: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

15 mai 2019 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiţie,

în componenţa:
Preşedintele completului, judecătorul Valeriu Doagă
judecătorii Nicolae Craiu
Tamara Chişca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului depus de Elena Doţeac reprezentată de avocatul Lilia Berladean,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Doțeac împotriva Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Agenției Naționale Asistență Socială cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2019 a Curţii de Apel Chişinău, prin care a fost respins apelul declarat de Elena Doţeac şi a fost menţinută hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 11 august 2017 Elena Doţeac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Fondului Republican de Susţinere a Populaţiei cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acţiunii a indicat că la 7 septembrie 2016, în Irlanda de Nord, orașul Naas, regiunea Kildare, a decedat soțul ei Alexandru Doțeac, care de mai mult timp suferea de o boală incurabilă, motiv pentru care au fost nevoiți să se stabilească temporar cu traiul în țara respectivă.

A menţionat că până la decesul soțului au fost nevoiți să închirieze un spațiu locativ în regiunea dată, pentru a avea posibilitate să fie prezenți la investigațiile soțului, care erau destul de frecvente, însă locuința de bază a rămas în raionul xxxxx satul xxxxx.

A relatat că în baza autorizației din 9 septembrie 2016 eliberate de Ambasada Republicii Moldova în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a fost posibilă transportarea corpului neînsuflețit al soțului în Republica Moldova, la locul de baștină unde și a fost înmormântat.

A susţinut că în acest scop a cheltuit suma de 1 196 de euro pentru transportul aerian, iar datorită faptului că se afla într-o stare grea, de efectuarea achitărilor s-a ocupat finul lor de cununie.

Totodată, pe lângă cheltuielile de transport a fost necesar să suporte și cheltuieli legate de repatrierea defunctului în sumă de 4 300 euro.

Având în vedere cheltuielile suportate, s-a adresat la Casa Teritorială Florești cu cerere privind obținerea unui ajutor material din fondurile de susținere socială a

populației, care însă a remis cererea spre examinare Fondului Republican de Susținere Socială a Populației.

Astfel, în urma examinării cererii, la 16 decembrie 2016 Consiliul de administrare al Fondului Republican de Susținere Socială a Populației prin procesul-verbal nr.16 din 16 decembrie 2017 i-a refuzat în satisfacerea solicitărilor.

Despre refuzul în acordarea ajutorului material i-a fost comunicat prin scrisoarea nr.AP-3630 din 2 ianuarie 2017.

Din motiv că la scrisoarea expediată nu a fost anexat procesul-verbal nr.16 din 16 decembrie 2017, prin cererea nr.07 din 12 iulie 2017 a solicitat eliberarea copiei autentificate a procesului-verbal.

La 24 iulie 2017 a recepționat copia procesului-verbal nr.16 din 16 decembrie 2017, din conținutul căruia rezultă că drept temei de refuz în satisfacerea cererii s-au invocat prevederile pct. 3-4 al Regulamentului privind distribuirea ajutorului material din mijloacele Fondului republican şi fondurilor locale de susţinere socială a populaţiei şi modul de încasare a plăţilor în aceste fonduri, anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.1083 din 26 octombrie 2000 și pct. 2 al Regulamentului privind stabilirea cuantumului ajutorului material pentru compensarea cheltuielilor suportate la transportarea la baștină a corpului neînsuflețit al rudei decedate peste hotarele țării din fondurile de susținere socială a populației.

Recamanta a menţionat că toate cheltuielile de repatriere au fost achitate de către ea, însă datorită stării în care se afla, de achitările necesare s-a ocupat finul de cununie Igor Condrea, din care considerente documentul de transport aerian este pe numele lui, însă acesta a depus o declarație notarială prin care a explicat faptul că sumele de bani le-a suportat soţia decedatului.

A considerat că în temeiul prevederilor pct.4, 8 și pct. 11 din Regulamentul privind distribuirea ajutorului material din mijloacele Fondului republican şi fondurilor locale de susţinere socială a populaţiei şi modul de încasare a plăţilor în aceste fonduri, este în drept de a beneficia de acordarea ajutorului material pentru compensarea cheltuielilor suportate la transportarea la baștină a corpului neînsuflețit al soțului decedat peste hotarele țării și a cheltuielilor legate de repatrierea cadavrului în Republica Moldova.

În drept, reclamanta şi-a întemeiat pretenţiile pe prevederile art. 16 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

A solicitat recunoașterea ilegalităţii refuzului Fondului Republican de Susținere Socială a Populației în acordarea ajutorului material, aprobat prin procesul-verbal al ședinței Consiliului de administrare nr.16 din 16 decembrie 2016, obligarea de a accepta cererea cu privire la acordarea ajutorului material pentru compensarea cheltuielilor suportate la transportarea la baștină a corpului neînsuflețit al soțului, decedat peste hotarele țării în sumă de 1 196,53 euro și cheltuielilor legate de repatrierea cadavrului în Republica Moldova în mărime de 4 300 euro, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 22 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost înlocuit pârâtul Fondul Republican de Susținere Socială a Populației cu succesorul în drepturi Agenția Națională de Asistență Socială.

Prin hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 8 august 2018 Elena Doţeac a declarat apel împotriva hotărârii din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Prin decizia din 29 ianuarie 2019 a Curţii de Apel Chişinău, a fost respins apelul declarat de Elena Doţeac şi a fost menţinută hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanţa de apel şi-a întemeiat soluţia pe prevederile art. 1 alin. (2), art. 3 alin. (2), art. 14 alin. (1), art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 1 din Legea fondului republican şi a fondurilor locale de susţinere socială a populaţiei nr. 827-XIV din 18 februarie 2000, pct. 2-6, pct. 11 şi pct. 16 al Regulamentului privind distribuirea ajutorului material din mijloacele Fondului republican şi fondurilor locale de susţinere socială a populaţiei şi modul de încasare a plăţilor în aceste fonduri.

În contextul normelor enunţate, instanţa de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanţe referitoare la respingerea cererii de chemare în judecată, întrucât lipseşte temei legal pentru obligarea Agenției Naționale Asistență Socială de a accepta cererea depusă de Elena Doțeac cu privire la acordarea ajutorului material pentru compensarea cheltuielilor suportate la transportarea la baştină a corpului neînsufleţit al soţului decedat peste hotarele ţării.

La fel, instanţa de apel a reţinut că Elena Doțeac la depunererea cererii nu a prezentat acte și documente justificative conform prevederilor enunţate, ce ar confirma dreptul de a obține ajutorul material solicitat.

În consecinţă, instanţa de apel a conchis că prima instanţă a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat şi elucidat pe deplin toate circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei şi corect a aplicat normele de drept material şi procedural.

La 21 martie 2019 Elena Doţeac reprezentată de avocatul Lilia Berladean, a declarat recurs împotriva deciziei din 29 ianuarie 2019 a Curţii de Apel Chişinău.

În susţinerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanţei de apel, considerând-o neîntemeiată şi ilegală prin faptul că au fost încălcate şi aplicate eronat normele de drept material şi nu au fost constatate şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei.

A menţionat că a prezentat întreg pachetul de acte ce confirmă temeiurile de fapt a solicitării sale, însă instanţele de judecată nu au specificat care anume acte nu au fost prezentate, rezumându-se la o generalizare abstractă.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanţei de apel şi hotărârii primei instanţe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acţiunii înaintate.

Completul reţine că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor

examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs şi de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunţate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeaşi normă legală, Completul va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chişinău a pronunţat decizia contestată la 29 ianuarie 2019.

Astfel, recursul declarat la 21 martie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Elena Doţeac reprezentată de avocatul Lilia Berladean, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părţile şi alţi participanţi la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) şi (3) ale aceluiaşi articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabileşte că săvârşirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul şi în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluţionarea greşită a pricinii sau în cazul în care instanţa de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanţa judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) şi (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie consideră că recursul declarat de către Elena Doţeac reprezentată de avocatul Lilia Berladean, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) şi (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluţia pronunţată de către instanţa de apel, însă nu relevă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie reţine că recursul exercitat conform secţiunii a II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material şi procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu şi temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie reiterează şi faptul că procedura admisibilităţii constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) şi (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie precizează că, în contextul normelor procedurale din Secţiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanţa de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanţele de fond şi de apel. Forţa atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficienţa probelor şi concluziile făcute în urma probaţiunii sunt în afara controlului instanţei de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs poate interveni în materia probaţiunii doar sub aspect procedural şi anume dacă se invocă că instanţa de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudenţa sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes (cauza Rebai şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanţele menţionate, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Elena Doţeac reprezentată de avocatul Lilia Berladean.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie

dispune:

Recursul depus de Elena Doţeac reprezentată de avocatul Lilia Berladean, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Preşedintele completului,
judecătorul Valeriu Doagă

judecătorii Nicolae Craiu

Tamara Chişca-Doneva